

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. днк. Маргарита Николова Карамихова, почетен професор на ИФ към ВТУ, „Св. св. Кирил и Методий“ (пенсионерка), хабилитирана в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, обявен в ДВ бр. 38/24.04.2026 г., с единствен кандидат гл. ас. д-р Милена Иванова Ангелова.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Тази оценка се основава на предоставените от кандидатката данни и на личните наблюдения, и оценки, които съм направила през годините.

Група от показатели		Минимални изисквания	Изпълнени от кандидатката
А	Показател 1.	50	50
Б	-	-	-
В	Показател 3.	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	470
Д	Сума от показателите от 11 до 13	50	380
Е	Сума от показателите от 16 и 17	-	70
Ж	Сума от показатели от 22 до 34	50	110
З	Сума от показатели от 35 до 38	70	80
И	Сума от показатели от 42 до 49	50	45
	Резултати	570	1305

От таблицата става ясно, че резултатите от работата на кандидатката надхвърлят над два пъти минималните национални изисквания и изискванията за хабилитация на Нов български

университет. Особено впечатляващи са резултатите по показатели Г, Д, Е и Ж, които ще бъдат представени подробно в рецензията.

Съгласно с реда за кандидатстване е предоставен пакет от документи, удостоверяващи научното развитие на кандидатката, в това число и съответните научни публикации, цитирания и развити/ водени лекционни курсове. На базата на представените документи има всички основания да се заключи, че процедурата по обявяването и провеждането на конкурса е осъществена в пълно съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Закона за висшето образование (ЗВО), както и с Наредбата за развитието на академичния състав в Нов български университет от 03.12.2018 г. Даденият по-нататъшен ход на процедурата изцяло отговаря на изискванията на посочените нормативни актове.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Кандидатката представя следния монографичен труд: Ангелова, М., 2021. „Социалната болест: Туберкулозата в България през първата половина на XX век“, Благоевград: Университетско издателство „Н. Рилски“, ISBN 978-954-00-0251-4, 346 с. Рецензенти: проф. д-р Жоржета Назърска и доц. д-р Кристина Попова.

Монографичният труд е първото холистично изследване на туберкулозата в България като социално-исторически феномен. Хронологично трудът е разположен от края на XIX век до към средата на XX век. Д-р Ангелова подхожда към проблемните полета, очертани от предмета и обекта на изследването ѝ интердисциплинарно. Тя майсторски съчетава методи и методологии, приети и утвърдени в най-добрите академични традиции и съвременните тенденции на науките история, социална антропология, културна антропология / етнология и историята на медицината.

В монографията туберкулозата е изследвана като социална болест, повлияна и влияеща на икономически, институционални и културни фактори. Впечатлява богатата и разнородна изворова база, която позволява да се анализират както биополитиките, така и социалното конструиране на болестите, сред които и тази опасна заразна болест. От особено значение за изследователските пътища в ПН 3.1. е очертаването на културните образи и визуалните представи, чрез които болестта се осмисля и контролира. Много важен принос е

показът на човешките светове, изградени около страданието, изолацията и страха. Тук е особено видимо интердисциплинарното майсторство на авторката – способността ѝ да „влиза“ във всекидневния живот на конкретните изследвани групи и да обръща разказа за „едно време“, превръщайки го в академичен анализ и синтез.

Прочетох монографията във времето, в което извънредната епидемична обстановка, обявена заради пандемията от КОВИД-19 още бе в сила. Анализите на д-р Милена Ангелова резонираха с преживяванията ни и, по един болезнен начин, бяха потвърдени от практиката. Така, още четейки, бях убедена, че туберкулозата не е просто диагноза, а социално преживяване на уязвимостта, както заключава изследователката. Поради това незабавно включих монографията „Социалната болест: Туберкулозата в България през първата половина на XX век“ в задължителната литература на лекционния курс „Историческа демография“ за специалност Етнология, ИФ, ВТУ, чиито титуляр бях. Отзвукът сред студентите бе впечатляващ. Така, този приносен монографичен труд влезе в незабавен академичен оборот и получи висока оценка от следващата генерация. Приложният характер на изследването вече е също тъй безспорен, както фундаменталният му характер за науките за културата.

Важно е да се подчертае оригиналният характер на текста. Авторката е цитирала коректно всички използвани публикации и източници. Не откривам никакви варианти на използване на изкуствен интелект или плагиатство.

Д-р Милена Ангелова е главен асистент от 2005 г. в ЮЗУ „Н. Рилски“. От 2024 г. е назначена с конкурс като гл. ас. в НБУ. Разбираемо е, че за 20 години умен, работлив и отворен към света академичен преподавател натрупва публикации, влиза в академични мрежи и разработва нови научни полета. Резултатите, които отчита д-р Ангелова са повече от впечатляващи. За конкурса д-р Ангелова представя две статии, публикувани в списания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и 18 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

Показателят „Цитиране от други автори“ ни препраща към групата показатели „Д“, в които кандидатката има изключителни резултати. Както е видно от таблицата, тя събира 380 от минималния брой 50. Ще представя само част от цитиранията: A Global History of Medicine, Oxford University Press; Entangled Histories of the Balkans; Transfers of Political

Ideologies and Institutions, Leiden: Brill Academic Publishers; Health, Hygiene, and Eugenics in Southeastern Europe to 1945, Budapest: Central European University Press; Historia Slavorum Occidentis; Martor. Revue d'Anthropologie du Musée du Paysan Roumain; Hamburg: Lit Verlag; Zagadnienia Rodzajów Literackich, (60) The Museum of the Romanian Peasant Anthropology Review, Social History of Medicine; European Review of History (Revue européenne d'histoire), A New Ecological Order: Development and the Transformation of Nature in Eastern Europe. University of Pittsburgh Press, – L'Homme: europäische Zeitschrift für feministische Geschichtswissenschaft и пр. Географията на цитиранията на д-р Ангелова е повече от впечатляваща. С това твърдение, по никакъв начин не подценявам цитиранията на текстовете ѝ, свързани с настоящия конкурс, в български издания. Достатъчно е да посоча две от най-авторитетните издания: „Българска етнология“ и „Балканистичен форум“, без да подценявам влиянието на текстовете, които са в академичен оборот чрез публикации в сборници и издания, които, за жалост, се оценяват като по-маловажни по националните критерии. Вярвам, че академичната публика и следващите генерации ще оценяват стойността на холистичния, аналитичен и интердисциплинарен подход в статиите и студиите на Милена Ангелова, независимо в какъв сборник или списание са публикувани. Просочени са 35 цитирания.

Оценката на продуктивността и на значимостта на публикациите на д-р Ангелова - **h-index** е равна на **6** (последна проверка – 25.08.2026 г.). Обръщам специално внимание на този факт, защото толкова висок h-index се среща много рядко при учени, представители на българските хуманитарни науки.

Когато се оценяват резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложението на получените резултати в практиката в ПН 3.1. трябва да се помни, че промените в обществото са бавен, продължителен и редумдантен процес. Но, все пак има измерими резултати, които е редно да бъдат подчертани:

- Д-р Милена Ангелова е член на Сдружение „Балканистичен форум – международен университетски семинар за проучвания и специализации“ (създ. през 1998 г.) и е негов председател от 2020 г. От работата на това Сдружение получиха трибуна за академични изяви както утвърдени учени от света, така и студенти, и докторанти – част от тях вече са известни изследователи.

- Д-р М. Ангелова бе член на редакционната колегия на списание „Балканистичен форум” от 2001 до 2024 г. С усилията на екипа, в това число и на М. Ангелова, списанието бе индексирано и реферирано в SCOPUS, Web of Science (ESCI), ERIH PLUS, MIAR след 2017 г. За 2024 г. списанието получи Q1 в SCOPUS. Д-р Ангелова е съставител на 5 тематични броя на списанието за последните пет години. Всички, които са запознати с процедурите за получаване на такъв статут на академично списание, разбират колко систематичен труд е положен. Всички, които са съставяли тематични броеве на списания или редактирани сборници, знаят какви сериозни инвестиции от време и професионализъм изискват те. Д-р Ангелова доказва висок професионализъм и в тази сложна и отговорна работа.
- Важно е да се отбележи, че тя е съучредител и член на редакционната колегия на новото (от 2025 г.) списание „Balkanistic Worlds“.
- Нещо повече, д-р Ангелова е член на редакционната колегия на престижното академично турско списание „Tobider“ от 2023 г.

За да бъде пълна информацията по този критерий, трябва да се подчертае, че д-р Ангелова е член и на авторския екип на пътуваща изложба “Асимиляция и съпротива на жените мюсюлманки“, като се включва във всички, съпровождащи откриването и битуването на изложбата събития. Само ще обърна внимание на два, много важни факта: 1. Изложбата гостува във ИЕФЕМ, БАН, което демонстрира изключителна академична и гражданска подкрепа, и 2.: През това лято изложбата пътува в Родопите, където, чрез социалните мрежи разбирам, че получава истинско приемане и подкрепа. Вярвам, че в това е смисълът на работата на изследователите и преподавателите в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

III. Учебна и преподавателска дейност

Въпреки краткото време, в което гл. ас. д-р Милена Ангелова е на основен трудов договор в Нов български университет и произтичащите от това ограничения, все пак се изисква да коментирам работата ѝ в него. Съгласно със Закона и с Правилниците за приложението му е прието уважаемото Жури да вземе предвид факта, че тя има дълъг преподавателски стаж в ЮЗУ.

Кандидатката по конкурса за доцент в НБУ отчита, че е в процес на качване на

презентационен материал с подробно съдържание, линкове, допълнителни материали, които са съобразени с изискванията на НБУ за курсовете, които води. До момента курсовете са:

1. 2024-2026 г. - „Граждански знания и умения“;
2. 2024-2025 г. - „Културно наследство и международни политики“;
3. 2025-2026 г. – „Медицинска антропология“. Разработен авторски курс, APLB793;
4. 2025-2026 г. - „Политическа антропология“;
5. Разработен и одобрен е авторски курс: „Социална история“, APLB794 за академичната 2026 – 2027 г.;
6. Разработен и одобрен е авторски курс: „Изобретяване на детството и младостта и Благотворителност и социална работа“ ОООК329, също за 2026-2027.

Още в годината, в която печели конкурс за гл. ас. в НБУ д-р Ангелова работи със студенти от БП „Антропология“ по Проект „Културно многообразие и споделени наследства: Якоруда и Белица“, (7-9 юни 2024, Фонд „Учебни програми“). Целта на проекта е студентите да се запознаят на терен със спецификите на местните политики към културното наследство в общините Якоруда и Белица. Учебното пътуване е организирано като добавена символна стойност и опит на терен към аудиторния курс APLB555 „Културно наследство и международни политики“. Многогодишният опит на д-р Ангелова като теренист и преподавател, без съмнение е изградил знания, умения и компетентности у студентите, в унисон със стратегията на Нов български университет.

Тази констатация е подкрепена от оценките от анкетите на студентите. Средната оценка от студентските анкети за академичната 2024-25 година за гл. ас. д-р Милена Ангелова е Отл. 5,54. Очевидно тази оценка потвърждава опита на д-р Ангелова в научното ръководство на студенти. Преди конкурса ѝ в Нов български университет тя е извела единадесет успешно защитили бакалавърска или магистърска степен студенти в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград. Вярвам, че с времето тя ще се докаже като отличен научен ръководител на студенти, които разработват бакалавърски, магистърски и докторски тези в НБУ.

IV. Административна и обществена дейност

Оценявайки работата на д-р гл. ас. Милена Ангелова по конкурса за доцент, не мога да пропусна факта, че тя работи в НБУ от 1.09.2024 г. поради това, по този показател не бих

могла да очаквам впечатляваща активност. Но, веднага ще отбележа, че тя е получила доверието на колегите си и е член на Факултетния съвет на ФБО. Сигурна съм, че академичната ѝ популярност вече привлича студенти за НБУ, каквато е практиката в образования свят.

V. Лични впечатления от кандидата.

Познавам д-р Милена Ангелова от участието ни в семинара по „Историческа антропология“, Банско, 1999 г. Вече над четвърт век следя развитието ѝ като учен и като преподавател. Категорична съм, че многостранните ѝ интереси я насочват към избор на важни и актуални изследователски теми, които развива на световно ниво и вплита в преподавателската си работа.

Д-р Ангелова се откроява с ясно отстояване на гражданските си позиции и неотстъпно следване на академичната етика. През годините тя се изгради като отличен теренист и умело води своите студенти в теренната работа, което е особено важно за изследовател и преподавател – антрополог.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

За този конкурс е необходимо да се подчертае изключителната теоретична подготовка и ясно дефинираният изследователски фокус на кандидатката, който надхвърля тесните, остарели рамки на академичните дисциплини от ПН 3.1. и 2.2. Приемам оценката ѝ за академични приноси.

Доказаните качества на д-р Милена Ангелова като теренист не само в България, а и на терен в чужбина, както и резултатите ѝ като ръководител на експедиции със студенти, са ключови за оценката ѝ като социален/ културен антрополог.

С първите си, авторски лекционни курсове („Медицинска антропология“ APLB793 и „Социална история“, APLB794) тя категорично въвежда международни образователни стандарти в НБУ.

За краткото време, в което д-р Ангелова е на основен трудов договор в НБУ тя постига висока степен на интеграция в департамент „Антропология“ и активно участва в академичния живот на НБУ.

VII. Заключение

В обобщение на казаното до тук:

- Наукометричните данни на кандидатката не само отговарят напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност **доцент** на ЗРАС и наредбите към него, но дори впечатляващо ги надхвърлят;
- кандидатката има значителен преподавателски опит и доказани умения успешно да ръководи бакалавърски, магистърски и в бъдеще - докторски тези;
- научната продукция на кандидатката е изцяло с приносен характер;
- научните ѝ изследвания са обвързани пряко с приложението им в образователната система и са в унисон със стратегията за научно и преподавателско развитие на Нов български университет;
- насоките на изследователските интереси на кандидатката отговарят напълно на плановете на Университета и предвижданите курсове за **доцент**, който ще бъде избран по настоящия конкурс;
- изследователските полета, развивани от кандидатката и притежаваните от нея компетенции, биха предоставили на младите хора възможността за натрупване както на теоретични познания, съзвучни със съвременното развитие на науката, така и в практически план, с оглед на бъдещата им реализация.

Всичко това ми дава основание да дам **изцяло положителна оценка** и да предложи гл. ас. д-р Милена Ангелова да бъде избрана за **доцент** в НБУ по настоящия конкурс. Смятам, че са удовлетворени съвкупността от критерии и показатели за придобиването званието „доцент“, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Закона за висшето образование (ЗВО), както и с Наредбата за развитието на академичния състав в Нов български университет от 03.12.2018 г. Предлагам Научното жури да гласува положително и да препоръча гл. ас. д-р Милена Иванова Ангелова да бъде допусната до избор в Академичния съвет.

Дата 02.09.2026 г.

Подпис

Проф. дн. М. Карамихова